

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน

งานประดิษฐ์ ม.๔

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

- ผู้เรียบเรียง :** นางสาววิรินทร์ภา กลิ่นดั่ง
นางสาวกานดาดี ขวัญมงคล
- ผู้ตรวจ :** นางสาวชลิตา วิทย์วงศ์กังวาล
นางปฤษฎา แม่ตระกูล
นางสาวอุไร ยาพิมาย
- บรรณาธิการ :** ดร.สุนีย์ วิทย์สัมพันธ์
ดร.วรรณศรี ขอสกุลไพศาล
นางสุนิสา สุขวัฒนา

ผลิตและจัดจำหน่าย

บริษัท ศูนย์หนังสือ เมืองไทย จำกัด
นางสาวปิญณี วิทย์สัมพันธ์
๑๐๑/๑๔ หมู่บ้านนิยา ๓ ซอย ๑๐
ถนนรัตนวิเศษ ตำบลไทรมา อำเภอมือง
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐
โทร. ๐-๒๕๒๔-๖๓๑๖
๐๘-๑๔๔๕-๙๙๖๘
๐๘-๖๓๐๐-๔๑๑๓
โทรสาร ๐-๒๕๕๔-๓๔๒๓
E-mail : editor@muangthaibook.com
Website : www.muangthaibook.com

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน

งานประดิษฐ์ ม.๔

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ผู้เรียบเรียง :	นางสาววิรินทร์ภา กลิ่นดั่ง นางสาวกานดาดี ขวัญมงคล
ผู้ตรวจ :	นางสาวชลิตา วิทย์วงศ์กังวาล นางปฤษฎา แม่ตระกูล นางสาวอุไร ยาพิมาย
บรรณาธิการ :	ดร.สุนีย์ วิทย์สัมพันธ์ ดร.วรรณศรี ขอสกุลไพศาล นางสุนิสา สุขวัฒนา
พิมพ์ครั้งที่ ๑ :	กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔
จำนวน :	๓,๐๐๐ เล่ม
ผลิตโดย :	บริษัท ศูนย์หนังสือ เมืองไทย จำกัด นางสาวปิญณี วิทย์สัมพันธ์ ๑๐๑/๑๔ หมู่บ้านนิยา ๓ ซอย ๑๐ ถนนรัตนวิเศษ ตำบลไทรมา อำเภอมือง จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐ โทร. ๐-๒๕๒๔-๖๓๑๖, ๐๘-๑๔๔๕-๙๙๖๘, ๐๘-๖๓๐๐-๔๑๑๓ โทรสาร ๐-๒๕๕๔-๓๔๒๓ E-mail : editor@muangthaibook.com Website : www.muangthaibook.com
ISBN :	๙๗๘-๖๑๖-๒๘๑-๙๓๘-๔
ราคา :	๘๐ บาท

“หนังสือเล่มนี้เป็นลิขสิทธิ์ของ บริษัท ศูนย์หนังสือ เมืองไทย จำกัด ห้ามทำซ้ำ คัดลอก เลียนแบบ
ทำสำเนาตัดแปลง หรือวิธีการอื่นใดไปเผยแพร่ ไม่ว่าจะเป็นส่วนหนึ่งของหนังสือเล่มนี้
นอกจากจะได้รับลายยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรจาก บริษัท ศูนย์หนังสือ เมืองไทย จำกัด”

คำนำ

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน งานประดิษฐ์ ม.๔ เล่มนี้ เรียบเรียงขึ้นสำหรับใช้ประกอบการเรียนการสอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ซึ่งมีเนื้อหาตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เนื้อหาในหนังสือมีทั้งหมด ๔ หน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วย (๑) วัสดุและอุปกรณ์ในงานประดิษฐ์จากผ้า (๒) ตะเข็บผ้าและลายปักพื้นฐาน (๓) การประดิษฐ์ของใช้จากผ้า และ (๔) การประดิษฐ์เสื้อผ้าอย่างง่าย พร้อมทั้งกิจกรรมการเรียนรู้และคำถาม เพื่อพัฒนากระบวนการคิด เสริมทักษะความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต และกระบวนการทำงานได้เป็นอย่างดี พร้อมทั้งสามารถสแกนคิวอาร์โค้ดเพื่อทำแบบทดสอบประเมินตนเองแบบออนไลน์

ฝ่ายวิชาการ ศูนย์หนังสือ เมืองไทย และผู้เรียบเรียง หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน งานประดิษฐ์ ม.๔ เล่มนี้ จะเป็นสื่อการเรียนการสอนที่ให้ความรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะกระบวนการคิด การแก้ปัญหา การตัดสินใจ ให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน ผู้สอน ตลอดจนที่จะนำไปใช้ให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ทั้งนี้ หากมีข้อผิดพลาดประการใด ฝ่ายวิชาการ ศูนย์หนังสือ เมืองไทย และผู้เรียบเรียง พร้อมน้อมรับคำติชม และกรุณาแจ้งให้สำนักพิมพ์ทราบ เพื่อดำเนินการปรับปรุงในโอกาสต่อไป

นางสาววรินทร์นิภา กลิ่นดั่ง
นางสาวกานดาดี ขวัญมงคล
และ

ฝ่ายวิชาการ ศูนย์หนังสือ เมืองไทย

สารบัญ

หน้า

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ วัสดุและอุปกรณ์ในงานประดิษฐ์จากผ้า

๑

๑.๑ อุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในการตัดเย็บ.....	๒
๑.๒ วัสดุที่ใช้ในงานประดิษฐ์ประเภทผ้า.....	๑๘
กิจกรรมหน่วยการเรียนรู้ที่ ๑.....	๒๙
คำถามหน่วยการเรียนรู้ที่ ๑.....	๓๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ตะเข็บผ้าและลายปักพื้นฐาน

๓๒

๒.๑ วิธีการพื้นฐานในการเย็บผ้า.....	๓๓
๒.๒ การปักผ้าด้วยมือ.....	๔๑
กิจกรรมหน่วยการเรียนรู้ที่ ๒.....	๕๙
คำถามหน่วยการเรียนรู้ที่ ๒.....	๖๐

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ การประดิษฐ์ของใช้จากผ้า

๖๑

๓.๑ ความรู้เบื้องต้นของการตัดเย็บของใช้จากผ้า.....	๖๒
๓.๒ งานประดิษฐ์จากเศษผ้า.....	๖๓
๓.๓ ชนิดของผ้า และคุณลักษณะของเนื้อผ้า.....	๗๔
กิจกรรมหน่วยการเรียนรู้ที่ ๓.....	๘๑
คำถามหน่วยการเรียนรู้ที่ ๓.....	๙๕

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ การประดิษฐ์เสื้อผ้าอย่างง่าย

๔.๑ ประโยชน์ของการตัดเย็บเสื้อผ้า.....	๙๗
๔.๒ การเลือกผ้าเพื่อใช้ในการตัดเย็บ.....	๙๗
๔.๓ การออกแบบก่อนตัดเย็บ.....	๙๘
๔.๔ ขั้นตอนการวัดตัวเพื่อตัดเย็บเสื้อผ้า.....	๑๐๒
๔.๕ แนวทางการตัดเสื้อชั้นพื้นฐานให้ประสบความสำเร็จ.....	๑๐๖
๔.๖ การตกแต่งและดัดแปลงเสื้อผ้า.....	๑๐๗
๔.๗ ขั้นตอนในการซ่อมแซม ตกแต่ง ดัดแปลง เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย.....	๑๑๐
กิจกรรมหน่วยการเรียนรู้ที่ ๔.....	๑๑๓
คำถามหน่วยการเรียนรู้ที่ ๔.....	๑๒๖

บรรณานุกรม

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ การทำงานอาชีพ

งานประดิษฐ์ ม.๔

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัด
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ วัสดุและอุปกรณ์ในงานประดิษฐ์จากผ้า	
สาระที่ ๑ การดำรงชีวิตและครอบครัว มาตรฐาน ง ๑.๑ เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว	ง ๑.๑ ม.๔-๖/๑ อธิบายวิธีการทำงานเพื่อการดำรงชีวิต ง ๑.๑ ม.๔-๖/๒ สร้างผลงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์และมีทักษะการทำงานร่วมกัน ง ๑.๑ ม.๔-๖/๓ มีทักษะการจัดการในการทำงาน ง ๑.๑ ม.๔-๖/๔ มีทักษะกระบวนการแก้ปัญหาในการทำงาน ง ๑.๑ ม.๔-๖/๕ มีทักษะในการแสวงหาความรู้เพื่อการดำรงชีวิต ง ๑.๑ ม.๔-๖/๖ มีคุณธรรมและลักษณะนิสัยในการทำงาน ง ๑.๑ ม.๔-๖/๗ ใช้พลังงาน ทรัพยากรในการทำงานอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ตะเข็บผ้าและลายปักพื้นฐาน

สารที่ ๑

การดำรงชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน ง ๑.๑

เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะ
กระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการ
แก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการ
แสวงหาความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน
มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
เพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว

๙๑.๑ ม.๔-๖/๑ อธิบายวิธีการทำงานเพื่อ
การดำรงชีวิต

๑.๑ ม.๕-๖/๒ สร้างผลงานอย่างมีความ
คิดสร้างสรรค์และมีทักษะการทำงานร่วมกัน

๑.๑ ม.๔-๖/๓ มีทักษะการจัดการในการทำงาน

๑.๑ ม.๔-๖/๔ มีทักษะกระบวนการ
แก้ปัญหาในการทำงาน

ง ๑.๑ ม.๔-๖/๕ มีทักษะในการแสวงหา
ความรู้เพื่อการดำรงชีวิต

๖ ๑.๑ ม.๔-๖/๖ มีคุณธรรมและลักษณะ
นิสัยในการทำงาน

จ ๑.๑ ม.๔-๖/๗ ใช้พลังงาน ทรัพยากร
ในการทำงานอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน เพื่อการอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อม

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ การประดิษฐ์ของใช้จากผ้า

สาระที่ ๑

การดำรงชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน ง ๑.๑

เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะ
กระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการ
แก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการ
แสวงหาความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน
มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
เพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว

๖ ๑.๑ ม.๔-๖/๑ อธิบายวิธีการทำงานเพื่อ
การดำรงชีวิต

๙๑.๑ ม.๔-๖/๒ สร้างผลงานอย่างมีความ
คิดสร้างสรรค์และมีทักษะการทำงานร่วมกัน

๖ ๑.๑ ม.๔-๖/๓ มีทักษะการจัดการในการ
ทำงาน

๑.๑ ม.๔-๖/๔ มีทักษะกระบวนการ
แก้ปัญหาในการทำงาน

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

ตัวชี้วัด

จ ๑.๑ ม.๔-๖/๕ มีทักษะในการแสวงหา
ความรู้เพื่อการดำรงชีวิต

๑.๑ ม.๕-๖/๖ มีคุณธรรมและลักษณะ
นิสัยในการทำงาน

๑๑.๑ ม.๔-๖/๗ ใช้พลังงาน ทรัพยากร
ในการทำงานอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน เพื่อการอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อม

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ การประดิษฐ์เสื้อผ้าอย่างง่าย

สารที่ ๑

การดำรงชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน ง ๑.๑

เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะ
กระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการ
แก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการ
แสวงหาความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน
มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
เพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว

จ ๑.๑ ม.๔-๖/๑ อธิบายวิธีการทำงานเพื่อ
การดำรงชีวิต

๑๑.๑ ม.๔-๖/๒ สร้างผลงานอย่างมีความ
คิดสร้างสรรค์และมีทักษะการทำงานร่วมกัน

๑.๑ ม.๔-๖/๓ มีทักษะการจัดการในการ
ทำงาน

๑.๑ ม.๔-๖/๔ มีทักษะกระบวนการ
แก้ปัญหาในการทำงาน

ง ๑.๑ ม.๔-๖/๕ มีทักษะในการแสวงหา
ความรู้เพื่อการดำรงชีวิต

๑๑.๑ ม.๔-๖/๖ มีคุณธรรมและลักษณะ
นิสัยในการทำงาน

๑.๑ ม.๔-๖/๗ ใช้พลังงาน ทรัพยากร
ในการทำงานอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน เพื่อการอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อม

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑

วัสดุและอุปกรณ์ในงานประดิษฐ์จากผ้า

สาระที่ ๑

การดำรงชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน ง ๑.๑

เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว

ผังสาระการเรียนรู้

อุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในการตัดเย็บ

วัสดุและอุปกรณ์
ในงานประดิษฐ์จากผ้า

วัสดุที่ใช้ในงานประดิษฐ์ประเภทผ้า

สาระสำคัญ

ในการประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ จำเป็นต้องใช้อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ต่าง ๆ ผู้ประดิษฐ์จึงต้องศึกษาทำความเข้าใจ และเลือกใช้อุปกรณ์ให้ถูกต้อง ถูกวิธี เพื่อจะได้ใช้อุปกรณ์ เครื่องมือต่าง ๆ ได้อย่างปลอดภัย มีประสิทธิภาพ รวมทั้งช่วยให้ได้งานประดิษฐ์ที่ประณีตสวยงาม และมีคุณภาพ

ตัวชี้วัด

ง ๑.๑ ม.๔-บ/๑ อธิบายวิธีการทำงานเพื่อการดำรงชีวิต

ง ๑.๑ ม.๔-บ/๒ สร้างผลงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ และมีทักษะการทำงานร่วมกัน

ง ๑.๑ ม.๔-บ/๓ มีทักษะการจัดการในการทำงาน

ง ๑.๑ ม.๔-บ/๔ มีทักษะกระบวนการแก้ปัญหา

ในการทำงาน

ง ๑.๑ ม.๔-บ/๕ มีทักษะในการแสวงหาความรู้

เพื่อการดำรงชีวิต

ง ๑.๑ ม.๔-บ/๖ มีคุณธรรมและลักษณะนิสัยในการทำงาน

ง ๑.๑ ม.๔-บ/๗ ใช้พลังงาน ทรัพยากร ในการทำงาน

อย่างคุ้มค่าและยั่งยืน เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

๒

งานประดิษฐ์ ม.๔

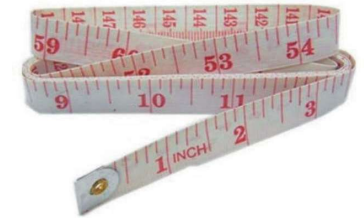
๑.๑ อุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในการตัดเย็บ

อุปกรณ์และเครื่องมือการตัดเย็บ เป็นสิ่งที่ช่วยให้งานตัดเย็บมีความละเอียด เรียบร้อย รวดเร็วและได้ผลดี อุปกรณ์และเครื่องมือที่อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ต้องมีการทำความสะอาด และควรเก็บรักษาให้อยู่ในสภาพที่ใช้ งานได้อยู่เสมอ เพราะงานตัดเย็บต้องใช้ฝีมือ มีความละเอียดเรียบร้อย มีความประณีตและมีความเที่ยงตรงเป็น หลักสำคัญ ซึ่งการใช้และการถนอมเครื่องมือเป็นการฝึกนิสัยของคนเป็นช่างที่ดี ดังนั้น จึงควรรู้จักอุปกรณ์ทุกชนิด เพื่อการเลือกใช้ให้เหมาะสมตามชนิดของผลงานและดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพดีที่สุด เพื่อประสิทธิภาพในการ ใช้งาน ดังนี้

๑.๑.๑ อุปกรณ์ที่ใช้ในการวัดตัวและการสร้างแบบ

การสร้างแบบตัดต้องใช้อุปกรณ์ที่ถูกต้อง อุปกรณ์ที่ใช้วัด มีหลายชนิดที่มีลักษณะแตกต่างกัน ซึ่งออกแบบให้เหมาะกับงานเฉพาะอย่าง ได้แก่

๑. สายวัด มีขายในท้องตลาดอยู่หลาย ชนิด เช่น ผ้าเทป ไฟเบอร์กลาส พลาสติก เป็นต้น สายวัด ที่ดีควรทำด้วยวัสดุไม่ยืด ไม่หด สามารถใช้ได้ทั้งหลักนิ้ว และหลักเซนติเมตร สายวัดจะมีความยาว ๖๐ นิ้ว หรือ ๑๕๐ เซนติเมตร มีการแบ่งช่องอย่างชัดเจน ในการวัดตัว หลักเซนติเมตรจะมีความละเอียดกว่าหลักนิ้ว ซึ่งการเย็บ ผ้าส่วนใหญ่นิยมใช้หลักเซนติเมตร

รูปที่ ๑.๑ สายวัด

(ที่มา : <https://qrqo.page.link/8UZqy>)

วิธีการใช้ ใช้วัดตัวเพื่อทราบขนาดสัดส่วนในการประดิษฐ์ชิ้นงาน

การอ่านสายวัดหลักนิ้ว นิยมอ่านเป็นเศษส่วน ดังนั้น ๑ ช่อง อ่านว่า เศษ ๑ ส่วน ๘, ๒ ช่อง อ่านว่า เศษ ๑ ส่วน ๔ เป็นต้น

การอ่านสายวัดหลักเซนติเมตร นิยมอ่านเป็นทศนิยม ดังนั้น ๑ ช่อง อ่านว่า .๑ , ๒ ช่อง อ่านว่า .๒ , ๓ ช่อง อ่านว่า .๓, ๔ ช่อง อ่านว่า .๔, ๕ ช่อง อ่านว่า .๕ เป็นต้น

การเก็บดูแลรักษา ห้ามใช้สายวัดแทนเชือกผูกเอว เพราะจะทำให้สายวัดบิดเบี้ยว เสียรูป และควรเก็บรักษาสายวัดโดยวิธีการแขวน เพราะจะทำให้สายวัดอยู่ในสภาพเดิมไม่เสียรูป สะดวกต่อการใช้งาน

๒. ไ้บรรทัด ที่ใช้งานตัดเย็บมี ๓ ขนาด คือ ขนาดยาว ๑๒ นิ้ว ขนาดยาว ๑๘ นิ้ว และขนาดยาว ๒๔ นิ้ว สำหรับไ้บรรทัดยาว ๑๒ นิ้ว ใช้สำหรับขีดเส้นระยะสั้น เช่น เส้นไหล่ เส้นผ่า เป็นต้น ไ้บรรทัดยาว ๑๘ นิ้ว และ ๒๔ นิ้ว ใช้สำหรับขีดเส้นที่เป็นเส้นยาว ในการสร้างแบบตัดเพื่อความสะดวก ควรมีไ้บรรทัดอย่างน้อย ๒ อัน คือ ขนาดยาว ๑๒ นิ้ว และขนาดยาว ๑๘ นิ้ว หรือ ๒๔ นิ้ว ไ้บรรทัดที่เป็นพลาสติกใสจะสะดวกต่อการใช้เพราะเห็นรอยเส้นด้านล่างชัดเจน

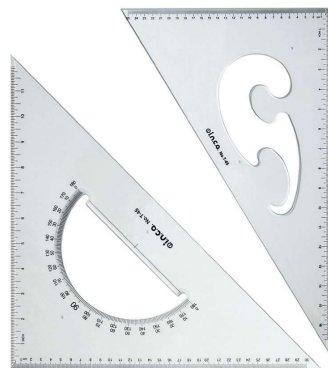
รูปที่ ๑.๒ ไ้บรรทัด

(ที่มา : <https://qrqo.page.link/8UZqy>)

วิธีการใช้ ใช้สำหรับขีดเส้นในการสร้างแบบ

การเก็บดูแลรักษา ควรเก็บโดยวิธีแขวน ถ้าเป็นไ้บรรทัดพลาสติกควรระวังไม่ให้เกิดรอยขีด เพราะจะทำให้ตัวเลขระยะวัดเลื่อนหายไม่สามารถอ่านระยะวัดได้

๓. ไ้ฉาก มีทั้งชนิดที่ทำด้วยไม้และพลาสติกใส มีความยาวตั้งแต่ ๖ เซนติเมตรขึ้นไป มีหน่วยวัดข้างหนึ่งเป็น นิ้ว ข้างหนึ่งเป็นเซนติเมตรเช่นเดียวกับไ้บรรทัด

รูปที่ ๑.๓ ไ้ฉาก

(ที่มา : <https://qrqo.page.link/VEZNT>)

วิธีการใช้ ใช้สำหรับทำมุมที่ต้องการให้เป็นมุมฉาก หรือขีดเกรนผ้าแบบตัด

การเก็บดูแลรักษา ควรจัดเก็บในกล่อง อุปกรณ์การตัดเย็บให้เรียบร้อย ถ้าเป็นไ้ฉากที่ทำด้วยพลาสติก ควรระวังรอยขีดและการหัก

๔. ไ้โค้งสะโพก ใช้ขีดเส้นสร้างแบบที่ต้องการส่วนโค้ง เช่น โค้งสะโพกตะเข็บข้างของเสื้อและตะเข็บใต้ขากางเกง ควรเรียนรู้วิธีใช้ให้ถูกต้องจะช่วยให้การทำงานสะดวกและรวดเร็วขึ้น ไ้โค้งสะโพกมีชนิดที่ทำด้วยไม้และพลาสติก ตรงปลายมีรูสำหรับแขวน

รูปที่ ๑.๔ ไ้โค้งสะโพก

(ที่มา : <https://qrqo.page.link/aQZCb>)

วิธีการใช้ ใช้ขีดเส้นสร้างแบบที่ต้องการส่วนโค้ง

การเก็บดูแลรักษา ควรเก็บโดยวิธีร้อยเชือกแขวนไว้ข้างผนัง

๕. ยางลบ ควรใช้ที่มีคุณภาพดี สามารถลบรอยดินสอได้สะอาด ไม่ควรใช้ยางลบที่หัวดินสอเพราะลบไม่สะอาด

รูปที่ ๑.๕ ยางลบ

(ที่มา : <https://qrqo.page.link/DPYGO>)

วิธีการใช้ ใช้ลบเส้นที่ต้องการแก้ไขขณะสร้างแบบตัด

การเก็บดูแลรักษา ควรเก็บไว้ด้วยกันกับดินสอใส่ไว้ในกล่องอุปกรณ์การตัดเย็บ

๖. ดินสอ ใช้สำหรับทำเครื่องหมายและขีดเส้นต่าง ๆ ที่ใช้ในการสร้างแบบควรเหลาดินสอให้แหลมเพื่อความคมชัดของเส้น ไม่ควรใช้ดินสอที่สีอ่อนจนเกินไปจะทำให้ทุ้เร็ว ดินสอที่สีเข้มเกินไปทำให้กระดาษสร้างแบบขาดได้ง่ายและมองไม่ชัดเจน

รูปที่ ๑.๖ ดินสอ

(ที่มา : <https://qrqo.page.link/VihBj>)

วิธีการใช้ ใช้ขีดเส้นหรือทำเครื่องหมายในการสร้างแบบตัด

การเก็บดูแลรักษา ควรเก็บไว้ด้วยกันกับดินสอใส่ไว้ในกล่องอุปกรณ์การตัดเย็บ

งานประดิษฐ์ ม.๔ ๕

๗. กระดาษสร้างแบบ ควรใช้กระดาษสีขาวหรือสีน้ำตาล มีทั้งชนิดเนื้อบางและชนิดเนื้อหนา ซึ่งมีขายตามร้านขายเครื่องเขียนและร้านขายอุปกรณ์การตัดเย็บราคาแผ่นละ ๓-๕ บาท มีขนาดกว้าง ๗๙ เซนติเมตร ยาว ๑๙๐ เซนติเมตร

รูปที่ ๑.๗ กระดาษสร้างแบบ
(ที่มา : <https://qrqo.page.link/RWC97>)

วิธีการใช้ ใช้สำหรับสร้างแบบตัด

การเก็บดูแลรักษา ในกรณีที่ซื้อกระดาษจำนวนมากให้เก็บไว้ในที่อากาศถ่ายเทได้ดี ไม่เปียกชื้น วางกระดาษตามแนวนอนโดยทับซ้อนกัน และอย่าให้กระดาษถูกแสง เพราะจะทำให้กระดาษเหลืองกรอบ

๑.๑.๒ อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำเครื่องหมาย

การทำเครื่องหมายทำได้ง่ายและเที่ยงตรงเป็นการลอกรอยจากแบบตัดไปติดที่ผ้า เครื่องใช้ในการทำเครื่องหมาย ประกอบด้วย

๑. ลูกกลิ้ง มีลักษณะปลายแหลมคมสม่ำเสมอ ทำด้วยเหล็กไม่เป็นสนิม ส่วนที่เป็นด้ามทำด้วยไม้หรือพลาสติก รอยระหว่างตัวลูกกลิ้งและด้ามมีความแข็งแรง ทนทาน เพราะต้องรับน้ำหนักเมื่อกดทำรอย

รูปที่ ๑.๘ ลูกกลิ้ง
(ที่มา : <https://qrqo.page.link/L7XiC>)

วิธีการใช้ ใช้กดรอยเพื่อลอกเส้นในขั้นตอนสร้างแบบและกดรอยเส้นที่จะเย็บตะเข็บลงบนผ้า

การเก็บดูแลรักษา ควรเก็บในกล่องเครื่องมือสร้างแบบเลื่อยหรือกล่องอุปกรณ์ การตัดเย็บ ควรดูแลรักษาไม่ให้สัมผัสสิ่งเปียกชื้นเพราะจะทำให้ลูกกลิ้งเป็นสนิม

งานประดิษฐ์ ม.๔ ๖

๒. กระดาษกรดย เป็นกระดาษอบด้วยเทียนไขมีหลายสี มีขนาดเท่ากับกระดาษ A๔

รูปที่ ๑.๙ กระดาษกรดย
(ที่มา : <https://qrqo.page.link/h5xhy>)

วิธีการใช้ ใช้ลอกเส้นต่าง ๆ ในแบบตัดที่ต้องการและลอกเส้นในแบบตัดลงบนผ้า ใช้ร่วมกับลูกกลิ้ง ควรเลือกใช้สีที่ใกล้เคียงกับผ้า

การเก็บดูแลรักษา เพื่อให้กระดาษกรดยใช้งานได้นาน ควรเก็บกระดาษกรดย โดยใช้กระดาษไขปิดทับด้านสี และใช้กระดาษขาวขนาด A๔ ปิดทับด้านที่เป็นสีขาว

๓. ขอลักเขียนผ้า ใช้เขียนหรือทำเครื่องหมายบนผ้า มีหลายสี ลักษณะเป็นแท่งสามเหลี่ยม เลือกใช้ให้เหมาะสมกับผ้าที่จะตัด ก่อนใช้ควรเหลาให้สันของขอลักบาง เพื่อความแม่นยำในการเขียนหรือทำเครื่องหมาย

รูปที่ ๑.๑๐ ขอลักเขียนผ้า
(ที่มา : <https://qrqo.page.link/wo7yV>)

การเก็บดูแลรักษา ขณะใช้งานควรระมัดระวังไม่ให้ขอลักตก เพราะจะทำให้แตกหรือหักได้ ไม่ควรเก็บขอลักเขียนผ้าไว้ในที่มีแดดส่อง เพราะจะทำให้แห้งกรอบเมื่อนำไปใช้งานขอลักจะเขียนไม่ติดผ้า ก่อนเก็บขอลักเขียนผ้าควรใช้น้ำมันจักรหรือโลชั่นลูบทั้งสองด้านเพื่อให้ขอลักเขียนผ้าไม่แห้งแข็งและควรเก็บในกล่องอุปกรณ์การตัดเย็บ

๑.๑.๓ อุปกรณ์ที่ใช้ในการตัด

อุปกรณ์ในการตัดที่สำคัญและจำเป็นสำหรับช่างตัดเย็บเสื้อผ้า คือ กรรไกร ซึ่งกรรไกรมีอยู่ ๒ ชนิด คือ กรรไกรตัดกระดาษและกรรไกรตัดผ้า ควรเลือกกรรไกรที่มีความยาว ไม่ต่ำกว่า ๘ นิ้ว จับเหมาะสม มีความคมตั้งแต่โคนถึงปลายกรรไกร

๑. กรรไกรตัดกระดาษ ใช้สำหรับตัดกระดาษ ที่สร้างแบบตัด ราคาไม่แพง ทำด้วยเหล็กหรืออะลูมิเนียมมีด้าม เป็นพลาสติกสีต่าง ๆ เช่น สีส้ม สีแดง สีเขียว เป็นต้น ขนาดที่เหมาะสมแก่การใช้งาน คือ ขนาดยาว ๗-๘ นิ้ว

วิธีการใช้ ใช้สำหรับตัดกระดาษที่สร้างแบบตัด ขณะใช้งานควรระวังกรรไกรตก เพราะจะทำให้ด้ามซึ่งเป็นพลาสติกแตกได้ ไม่ควรนำกรรไกรไปตัดลวด เพราะจะทำให้คมกรรไกรเสีย เนื่องจากกรรไกรตัดกระดาษทำด้วยเหล็กเนื้ออ่อนหรืออะลูมิเนียม

รูปที่ ๑.๑๑ กรรไกรตัดกระดาษ
(ที่มา : <https://qrqo.page.link/c59WWV>)

การเก็บดูแลรักษา ควรจัดเก็บให้เป็นที่เป็นที่หรือเก็บไว้ในกล่องอุปกรณ์การตัดเย็บ

๒. กรรไกรตัดผ้า ขนาดของกรรไกรตัดผ้าที่ใช้เหมาะสมคือ กรรไกรขนาดยาว ๗-๘ นิ้ว กรรไกรที่ดีควรทำด้วยเหล็กที่มีคุณภาพดี กรรไกรต้องมีความคมตั้งแต่โคนถึงปลายกรรไกร กรรไกรตัดผ้าที่นิยมใช้ทั่วไป มี ๓ ชนิด คือ

(๑) กรรไกรด้ามโค้ง เป็นกรรไกรที่ตัดได้เที่ยงตรงกว่ากรรไกรชนิดอื่น เพราะใบกรรไกรขนานกับผ้า ในขณะที่ตัดผ้าข้อควรระวัง ต้องให้กรรไกรมีความคมเท่ากันตั้งแต่โคนถึงปลายจะตัดผ้าได้เรียบ

วิธีการใช้ ใช้สำหรับตัดผ้า ควรระวังไม่ให้กรรไกรตก ไม่ควรตัดผ้าซ้อนที่หลายชั้นหรือใช้กรรไกรตัดวัสดุอื่นที่ไม่ใช่ผ้า เพราะจะส่งผลให้กรรไกรเสียคม ขณะใช้งานควรวางเบา ๆ

การเก็บดูแลรักษา ควรเก็บกรรไกรไว้ในกล่องอุปกรณ์การตัดเย็บหรือเก็บในลิ้นชักจักร ก่อนเก็บควรเช็ดล่องผ้าที่จับอยู่ที่กรรไกรและเช็ดด้วยน้ำมันจักรเพื่อป้องกันการเป็นสนิม

รูปที่ ๑.๑๒ กรรไกรด้ามโค้ง
(ที่มา : <https://qrqo.page.link/ADgKx>)

(๒) กรรไกรด้ามตรง ใช้สำหรับตัดตะเข็บตกแต่งต่าง ๆ เช่น ที่ชายกระโปรง ตรงแนวพับชายต้องวัดให้เท่า ๆ กัน ตัดให้เรียบสม่ำเสมอ ใช้กรรไกรด้ามตรงตัดได้ง่ายกว่ากรรไกรแบบอื่น

รูปที่ ๑.๑๓ กรรไกรด้ามตรง
(ที่มา : <https://qrqo.page.link/JCvDx>)

วิธีการใช้ ใช้สำหรับตัดผ้า ควรระวังไม่ให้กรรไกรตก ไม่ควรตัดผ้าซ้อนที่หลายชั้นหรือใช้กรรไกรกับวัสดุอื่นที่ไม่ใช่ผ้า เพราะจะส่งผลให้กรรไกรเสียคม ขณะใช้งานควรวางเบา ๆ

การเก็บดูแลรักษา ควรเก็บกรรไกรในกล่องอุปกรณ์การตัดเย็บหรือเก็บในลิ้นชักจักร ก่อนเก็บควรเช็ดล่องผ้าที่จับอยู่ที่กรรไกรและเช็ดด้วยน้ำมันจักร เพื่อป้องกันการเป็นสนิม

(๓) กรรไกรซิกแซก ใช้สำหรับตัดริมผ้าให้สำเร็จ นิยมใช้กับผ้าที่ไม่ลู่ หรือไม่ซีกบ่อย ๆ ตัดริมตะเข็บที่เย็บกันลู่ไว้ครั้งหนึ่ง เพื่อไม่ให้ริมตะเข็บหนามาก บางชนิดออกแบบให้ใช้เฉพาะผ้าหนาหรือผ้าบาง มีข้อเสียคือ ลับยาก ไม่ควรใช้พร้าเพื่อ

วิธีการใช้ ใช้สำหรับตัดริมผ้าสำหรับผ้าที่ไม่ลู่ ควรระวังไม่ให้กรรไกรตก ไม่ควรใช้กรรไกรตัดวัสดุอื่นที่ไม่ใช่ผ้า เพราะจะส่งผลให้กรรไกรเสียคม ขณะใช้งานควรวางเบา ๆ

การเก็บดูแลรักษา ควรเก็บกรรไกรไว้ในกล่องอุปกรณ์การตัดเย็บหรือเก็บในลิ้นชักจักร ก่อนเก็บควรเช็ดล่องผ้าที่จับอยู่ที่กรรไกรและเช็ดด้วยน้ำมันจักร เพื่อป้องกันการเป็นสนิม

รูปที่ ๑.๑๔ กรรไกรซิกแซก
(ที่มา : <https://qrqo.page.link/yRp5h>)

๑.๑.๔ เครื่องมือที่ใช้ในการมัด

๑. เข็มหมุด ควรเลือกชนิดที่ไม่เป็นสนิม ปลายแหลม ตัวเล็กแต่ยาว ควรเลือกหัวเล็กหรือหัวแบนเพื่อให้แนบกับผ้า เข็มหมุดใช้งานได้ ๓ ลักษณะ ใช้กลัดแบบตัดผ้าก่อนการตัด ใช้กลัดผ้าเพื่อเตรียมเนา และกลัดผ้าแทนการเนาเพื่อการเย็บผ้าหรือการสอย

รูปที่ ๑.๑๕ เข็มหมุด

(ที่มา : <https://qr.go.page.link/jtu2c>)

วิธีการใช้ ใช้กลัดผ้าเพื่อเตรียมการเนา เพื่อการกลัดแบบตัดควรกลัดให้ห่างจากเส้นที่ต้องการถร้อย ๓-๔ เซนติเมตร

การเก็บดูแลรักษา ควรเก็บใส่กล่องเข็มหมุดหรือปักไว้บนหมอนปักเข็ม

๒. หมอนปักเข็ม ควรมีชนิดที่กลัดติดเสื้อผ้าของผู้ทำงาน หรือเป็นสายคาดติดข้อมือ ทำให้สะดวกในการปักเข็ม และถอดออกมาใช้ ผ้าที่ทำหมอนปักเข็มควรใช้ผ้ากำมะหยี่หรือผ้าขนสัตว์ ส่วนไส้หมอนเข็มควรอัดด้วยขนสัตว์หรือผมเพราะจะทำให้เข็มไม่เป็นสนิม

รูปที่ ๑.๑๖ หมอนปักเข็ม

(ที่มา : <https://qr.go.page.link/8dKmE>)

วิธีการใช้ ใช้ปักและเก็บเข็มชนิดต่าง ๆ เช่น เข็มหมุด เข็มสอยและเข็มอื่น ๆ เพื่อไม่ให้เกิดสนิม

การเก็บดูแลรักษา จัดเก็บใส่กล่องอุปกรณ์การตัดเย็บหรือในลิ้นชักจักร

๑.๑.๕ อุปกรณ์เครื่องมือในการรีดเพื่อตัดเย็บ

เครื่องมือเหล่านี้จะช่วยให้การรีดสะดวกทำงานได้ถูกต้องและรวดเร็ว เครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นประกอบด้วย

๑. เตารีด มี ๒ ชนิด คือ เตารีดธรรมดา และ เตารีดไอน้ำ ใช้รีดผ้าหลังจากเย็บตะเข็บเพื่อให้ตะเข็บเรียบ ทำให้งานตัดเย็บดูสวยงามประณีตมากขึ้น เพื่อให้ได้เสื้อผ้าที่มีตะเข็บเรียบ ไม่ย่น โป่ง เตารีดควรมีน้ำหนักเบาสะดวกที่จะยกด้วยมือ และตั้งความร้อนสูง-ต่ำ ตามต้องการ

รูปที่ ๑.๑๗ เตารีดธรรมดา

(ที่มา : <https://qr.go.page.link/mvuy1>)

วิธีการใช้ ก่อนรีดให้ปรับปุ่มที่หน้าปัด เลือกอุณหภูมิให้เหมาะกับผ้าแต่ละชนิด

การเก็บดูแลรักษา หลังการใช้งานควรเลื่อนปุ่มมาที่อุณหภูมิต่ำสุด ดึงปลั๊กออก

รูปที่ ๑.๑๘ เตารีดไอน้ำ

(ที่มา : <https://qr.go.page.link/qpTvw>)

วิธีการใช้ ก่อนรีดให้ปรับปุ่มที่หน้าปัด เลือกอุณหภูมิให้เหมาะกับผ้าแต่ละชนิด เตารีดไอน้ำควรทำตามคำแนะนำที่บอกไว้ อายุการใช้งานของเตารีดไอน้ำจะทนถ้าใช้น้ำสะอาด หลังการใช้งานควรเทน้ำในเตารีดออกให้หมด

การเก็บดูแลรักษา หลังการใช้งานควรเลื่อนปุ่มมาที่อุณหภูมิต่ำสุด ดึงปลั๊กออก เทน้ำในเตารีดออกให้หมด

๒. โต๊ะรองรีด เป็นโต๊ะที่เก็บพับได้มี ๒ แบบ คือ แบบนั่งและแบบยืนรีด โต๊ะรองรีดควรเป็นแบบแผ่นกระดานรองรีด มีขาตั้งอย่างมั่นคง ปูด้วยผ้าที่ดูดซับความชื้นได้ดี ชั้นบนปูด้วยผ้าทนความร้อน ปลายโต๊ะเล็กน้อยเพื่อสะดวกในการรีด

วิธีการใช้ ใช้วางผ้าที่ต้องการรีดให้เรียบ ไม่ควรวางเตารีดบนที่รองรีดโดยตรงเพราะจะทำให้ผ้ารองรีดมีอายุการใช้งานสั้น

การเก็บดูแลรักษา ไม่ควรวางเตารีดบนที่รองรีดโดยตรง หลังการใช้งานควรพับเก็บให้เรียบร้อย

รูปที่ ๑.๑๙ โต๊ะรองรีด

(ที่มา : <https://qr.go.page.link/uCkQt>)

๓. **ที่รองรีดแขนเสื้อ** ใช้รีดตะเข็บแขนเสื้อและส่วนที่แคบ ๆ เช่น ปลายเกสตั๊ดตะเข็บโค้งพับริม ตะเข็บวงแขนเสื้อ เป็นต้น

รูปที่ ๑.๒๐ ที่รองรีดแขนเสื้อ
(ที่มา : <https://qrqo.page.link/gDMxa>)

วิธีการใช้ ใช้รีดแขนเสื้อสตรี แขนเสื้อสูท ตะเข็บวงแขนเสื้อและส่วนที่แคบ ๆ

การเก็บดูแลรักษา หลังการใช้งานควรเก็บเข้าที่ให้เรียบร้อย

๑.๑.๖ เครื่องมือเบ็ดเตล็ด

เครื่องมือเบ็ดเตล็ด มีไว้เพื่อช่วยให้การทำงานให้สะดวก ประหยัดเวลา ซึ่งประกอบด้วย

๑. **ที่ช่วยกลับตะเข็บ** ใช้กลับตะเข็บใส่ไกที่เย็บจากผ้าเฉลียง ช่วยสอดเชือกหรือโบว์ร้อยเชือก ผูกมัดที่ต่าง ๆ เช่น ขอบกางเกง เอวเสื้อ ฯลฯ

รูปที่ ๑.๒๑ ที่ช่วยกลับตะเข็บ
(ที่มา : <https://qrqo.page.link/Wb9Hz>)

วิธีการใช้ ช่วยกลับตะเข็บใส่ไก ร้อยเชือก

การเก็บดูแลรักษา หลังการใช้งานให้ใช้ผ้าสะอาดเช็ดเก็บไว้ในกล่องอุปกรณ์การตัดเย็บ

๒. **ลวดช่วยร้อยด้ายเข้ารูเข็ม** เป็นลวดเส้นเล็ก ๆ ติดกับแผ่นโลหะ ใช้ช่วยร้อยด้ายเข้ารูเข็ม

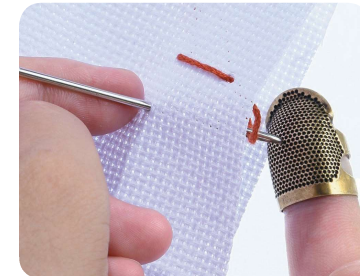

รูปที่ ๑.๒๒ ลวดช่วยร้อยด้ายเข้ารูเข็ม
(ที่มา : <https://qrqo.page.link/V25Sz>)

วิธีการใช้ ใช้ช่วยร้อยด้ายเข้ารูเข็ม

การเก็บดูแลรักษา หลังการใช้งานควรใช้ผ้าสะอาดเช็ดเก็บไว้ในกล่องอุปกรณ์การตัดเย็บ

๓. **ปลอกนิ้ว** ช่วยในงานเย็บมือ ใช้สวมนิ้วกลางเพื่อรองนิ้วขณะเย็บด้วยมือ เพื่อป้องกันเข็มตำนิ้วมือ ช่วยทำงานได้รวดเร็วขึ้น ใช้ดันกันเข็มและผลักเข็มไปมา เพื่อแทงให้ตรงจุดที่ต้องการ ป้องกันเข็มแทงนิ้ว ปลอกนิ้วมี ๒ ชนิด คือ ครอบปลายนิ้วกลางและแบบเป็นแหวนสวมโคนนิ้วนาง

รูปที่ ๑.๒๓ ปลอกนิ้ว
(ที่มา : <https://qrqo.page.link/88qk8>)

วิธีการใช้ ใช้สวมนิ้วกลางเพื่อรองนิ้วขณะเย็บด้วยมือ เพื่อป้องกันเข็มแทงนิ้วมือช่วยทำงานได้รวดเร็วขึ้น

การเก็บดูแลรักษา หลังการใช้งานควรใช้ผ้าสะอาดเช็ดเก็บไว้ในกล่องอุปกรณ์การตัดเย็บ

๔. ที่เลาะผ้า ใช้สำหรับเลาะแนวตะเข็บต่าง ๆ ที่ต้องการแก้ไขหรือเลาะด้ายเนา ที่เลาะผ้ามีด้ามจับเป็นไม้หรือเป็นพลาสติก ตรงปลายที่เลาะทำด้วยโลหะเคลือบ มีความคม มีปลอกสวมเพื่อป้องกันอันตรายจากปลายแหลม

รูปที่ ๑.๒๔ ที่เลาะผ้า

(ที่มา : <https://qrqo.page.link/upkeU>)

วิธีการใช้ ใช้สำหรับเลาะแนว

ตะเข็บต่าง ๆ ที่ต้องการแก้ไขหรือเลาะด้ายเนา

การเก็บดูแลรักษา ไม่ควรให้สัมผัสของเปียกชื้น เพราะจะทำให้เป็นสนิม ควรจัดเก็บในกล่องอุปกรณ์การตัดเย็บ

รูปที่ ๑.๒๕ ปากคีบ

(ที่มา : <https://qrqo.page.link/TVon4>)

๖. เหล็กแหลม ใช้เจาะกระดาษแบบตัด เจาะที่ ๆ ต้องการทำรูเล็ก ๆ เจาะนำในการเย็บผ้าหนา ๆ ทำด้วยเหล็กชุบนิเกิลกันสนิม มีด้ามจับทำด้วยไม้หรือพลาสติก

วิธีการใช้ ใช้เจาะกระดาษแบบตัด เจาะที่ต้องการทำรูเล็ก ๆ เจาะนำในการเย็บผ้าหนา ๆ

การเก็บดูแลรักษา หลังจากการใช้งานควรใช้ผ้าสะอาดเช็ดเก็บไว้ในกล่องอุปกรณ์การตัดเย็บ

รูปที่ ๑.๒๖ เหล็กแหลม

(ที่มา : <https://qrqo.page.link/T5ZNY>)

๗. เหล็กทาบ ใช้ทาบแนวตะเข็บหนา ๆ หรือส่วนที่ต้องการให้แบนราบ

รูปที่ ๑.๒๗ เหล็กทาบ

(ที่มา : <https://qrqo.page.link/wcDoa>)

วิธีการใช้ ใช้ทาบแนวตะเข็บหนา ๆ หรือส่วนที่ต้องการให้แบนราบ

การเก็บดูแลรักษา หลังจากการใช้งานควรเก็บไว้ในกล่องอุปกรณ์การตัดเย็บ

๘. เทียนไข ใช้สำหรับถูผ้าและเส้นด้ายที่ต้องการเย็บผ่านตะเข็บหนา ๆ ใช้รูด้ายสำหรับสอยโดยเฉพาะด้ายฝ้าย เพื่อไม่ให้ด้ายขมุกเป็นปม

รูปที่ ๑.๒๘ เทียนไข

(ที่มา : <https://qrqo.page.link/mJsb3>)

วิธีการใช้ ใช้ถูผ้าและเส้นด้ายที่ต้องการเย็บผ่านตะเข็บหนา ๆ ใช้รูด้ายสำหรับการสอย

การเก็บดูแลรักษา หลังจากการใช้งานควรเก็บไว้ในกล่องอุปกรณ์การตัดเย็บ

๙. แป้งเปียก ใช้ทาริมผ้าเล็ก ๆ ที่ต้องการพับให้อยู่ตัวนำไปปรีดแล้วเย็บทับ ใช้ทาผ้าแข็งให้ติดผ้าที่ต้องการให้แข็งบางแห่ง ถ้าเป็นงานประดิษฐ์จะไม่นิยมใช้

รูปที่ ๑.๒๙ แป้งเปียก

(ที่มา : <https://qrqo.page.link/pQCmh>)

วิธีการใช้ ใช้ทาริมผ้าเล็ก ๆ ที่ต้องการพับให้อยู่ตัวแล้วเย็บทับ ใช้ทาผ้าแข็งให้ติดผ้าที่ต้องการรองแข็ง

การเก็บดูแลรักษา หลังจากการใช้งานควรปิดฝาให้สนิทเก็บไว้ในกล่องอุปกรณ์การตัดเย็บ

๑๐. เข็มเย็บด้วยมือ ใช้สำหรับเนา สอย เย็บติดเครื่องเกาะเกี่ยวถักรังดุม เย็บในส่วนที่จักรเย็บไม่ได้ เข็มมีอยู่ด้วยกันหลายขนาด ได้แก่ เข็มเบอร์ ๗-๘ ใช้เย็บผ้าหนาและถักรังดุม เข็มเบอร์ ๙ ใช้เย็บผ้าหนาปานกลาง เข็มเบอร์ ๑๐-๑๑ ใช้เย็บผ้าบางเนื้อบาง เข็มสำหรับสอยจะใช้ตั้งแต่เบอร์ ๙-๑๑

รูปที่ ๑.๓๐ เข็มเย็บด้วยมือ

(ที่มา : <https://qrqo.page.link/vwqX1>)

วิธีการใช้ ใช้สำหรับเนา สอย ติดเย็บเครื่องเกาะเกี่ยวถักรังดุม

การเก็บดูแลรักษา เข็มเย็บด้วยมือหลังจากการใช้ ถ้าจัดเก็บไม่ถูกต้องจะทำให้เป็นสนิม เข็มที่เป็นสนิมไม่ควรนำมาใช้งานเพราะจะทำให้สนิมติดผ้า ซักออกยาก เพื่อยืดอายุการใช้งานของเข็มที่เย็บด้วยมือ เข็มที่ใช้งานบ่อย ๆ ควรเก็บใส่กล่องเข็ม ก่อนการเก็บควรเช็ดเข็มให้แห้ง หรือเช็ดด้วยน้ำมันจักร การปักเข็มไว้ที่หมอนเข็มหลักจากการใช้งานโดยไม่เช็ดเข็มจะทำให้เข็มเกิดสนิมได้ง่าย เนื่องจากเข็มทำด้วยเหล็กจึงทำปฏิกิริยากับสิ่งเปียกชื้นคือเหงื่อและอากาศ

๑๑. เข็มจักร มีหลายขนาด เลือกใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อผ้าและเส้นด้าย เข็มจักรขนาดเล็กสุด เบอร์ ๙, ๑๑ ขนาดกลาง เบอร์ ๑๓, ๑๔ และขนาดใหญ่ เบอร์ ๑๖, ๑๘

รูปที่ ๑.๓๑ เข็มจักร

(ที่มา : <https://qrqo.page.link/hdJ2c>)

วิธีการใช้ ควรเลือกใช้เข็มที่มีปลายแหลมคมเพื่อไม่ทำลายเส้นใยในเนื้อผ้า เข็มจักรเบอร์ ๙, ๑๑ ใช้เย็บผ้าเนื้อบาง เบอร์ ๑๓, ๑๔ ใช้เย็บผ้าเนื้อธรรมดา ส่วนเบอร์ ๑๖, ๑๘ ใช้เย็บผ้าที่มีเนื้อหนา

การเก็บดูแลรักษา หลังจากการใช้เข็มจักรควรเช็ดด้วยน้ำมันยาให้เบื่อนเหงื่อ ห่อกระดาษใส่กล่องอุปกรณ์การตัดเย็บ

๑๒. ด้าย มี ๒ ชนิด คือ ด้ายเย็บผ้าและด้ายเนา ด้ายที่ใช้เย็บผ้าจะมีความเหนียวและราคาแพงกว่าด้ายเนา ด้ายเย็บผ้าควรเลือกสีแก่กว่าสีผ้าเล็กน้อย เนื่องจากเส้นด้ายเมื่อผ่านการซักรีดนาน ๆ สีของด้ายจะซีดเร็วกว่าสีของผ้า

(๑) ด้ายเย็บผ้า เป็นอุปกรณ์ตัดเย็บสำคัญที่ใช้ในการประกอบชิ้นส่วนของเสื้อผ้าให้ติดกัน มีหลายชนิด หลายสี หลายขนาดให้เลือกใช้ เมื่อจะใช้งานควรพิจารณาให้เหมาะสมกับสี ความหนาของผ้า และขนาดของเข็ม ด้ายที่นิยมใช้กับผ้าเกือบทุกชนิด คือ เบอร์ ๖๐

รูปที่ ๑.๓๒ ด้าย

(ที่มา : <https://qrqo.page.link/FZwB7>)

วิธีการใช้ ควรเลือกสีด้ายให้เหมาะกับผ้า ด้ายใช้เย็บผ้าทั่ว ๆ ไป คือ เบอร์ ๖๐

การเก็บดูแลรักษา ก่อนการเก็บหลอดด้าย ควรนำปลายด้ายสอดไว้ในรอยบากหรือที่เก็บด้าย ถ้าหลอดด้ายแบบไม่มีรอยบากใช้เทปใสปิดปลายด้ายให้ติดกับหลอดด้าย ควรเก็บด้ายในกล่องอุปกรณ์การตัดเย็บหรือในลิ้นชักจักร

(๒) **ด้ายเนา** ใช้สำหรับเนาเพื่อการลองตัว ด้ายเนามีความเปื่อย ซึ่งง่ายต่อการเลาะออกเมื่อเย็บตะเข็บ

รูปที่ ๑.๓๓ ด้ายเนา

(ที่มา : <https://qrqo.page.link/Fe15N>)

วิธีการใช้ ใช้สำหรับเนาเพื่อการลองตัว

การเก็บดูแลรักษา ก่อนการเก็บหลอดด้าย ควรนำปลายด้ายสอดไว้ในรอยบาก หรือที่เก็บด้าย ถ้าหลอดด้ายแบบไม่มีรอยบากให้พับใส่ปิดปลายด้ายให้ติดกับหลอดด้าย ควรเก็บด้ายในกล่องอุปกรณ์การตัดเย็บหรือในลิ้นชักจักร

เรื่องควรรู้

อุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในการตัดเย็บเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยให้งานตัดเย็บสำเร็จรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องใช้ให้เป็นและใช้ให้ถูกต้องเหมาะสมกับงานที่ทำ เมื่อใช้แล้วต้องทำความสะอาดและดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพพร้อมที่จะนำออกมาใช้งานได้ทุกเวลา สิ่งที่ต้องปฏิบัติดังกล่าวนี้ มีผลต่อการตัดเย็บอันเป็นงานที่อาศัยฝีมือ ความละเอียดเรียบร้อย ความประณีต ซึ่งเป็นการฝึกนิสัยที่ดีแก่ผู้เรียนอีกด้วย

ข้อควรระวัง

๑. เลือกใช้อุปกรณ์ให้เหมาะสมกับงาน เช่น ไม่นำกรรไกรตัดผ้าไปเลาะผ้าหรือเลาะซอกลิ้นเย็บผ้า เพราะจะทำให้กรรไกรไม่คม ใช้ถูกกลิ้งทำรอยลงบนผ้าแทนการใช้ดินสอดำ

๒. เลือกใช้อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ที่มีความทนทานสามารถใช้งานได้นานคุ้มค่าเงิน เช่น กรรไกรด้ามโลหะจะมีความทนทานกว่ากรรไกรด้ามพลาสติก ไม้บรรทัดโลหะจะทนต่อการขีดข่วนไม่หักง่ายและมีความทนทานกว่าไม้บรรทัดพลาสติก

๓. เลือกอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ที่สะดวกต่อการใช้งานมากกว่าคำนึงในเรื่องราคาเพียงอย่างเดียว เพราะเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพจะทำให้ประหยัดเวลาและแรงงาน เช่น ใช้ซอกลิ้นเย็บผ้าทำรอยจุดกำหนดต่าง ๆ ในตัวเสื้อแทนการใช้ปากกาถูกลิ้น เพราะถ้าต้องการเปลี่ยนแปลงสามารถลบรอยออกได้ง่าย

๔. ไม่ควรวางเตารีดไว้บนผ้าหรือกระดาษ ควรวางไว้ในที่สำหรับวางเตารีด

๕. ดูแลและระวังไม่ให้กรรไกร ไม้ฉาก และเตารีดตกลงบนพื้นเพราะจะทำให้เสื่อมสภาพเร็วขึ้น

๖. ไม่ควรนำเตารีดมารีดบนจักรเย็บผ้า

๗. กรรไกรตัดผ้าควรลับให้คมอยู่เสมอ และไม่ควรนำไปตัดสิ่งอื่นนอกจากผ้า

๘. ทำความสะอาดอุปกรณ์การตัดเย็บทุกครั้งหลังจากการใช้งาน

๙. เก็บรักษาอุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในการตัดเย็บให้เป็นระเบียบเรียบร้อย

๑.๒ วัสดุที่ใช้ในงานประดิษฐ์ประเภทผ้า

๑.๒.๑ ชนิดของผ้าและคุณลักษณะของเนื้อผ้า

ผ้าที่ขายในท้องตลาดทั่วไปมีหลายชนิดและหลายประเภทมาก แต่หากแบ่งเนื้อผ้าตามชนิดของเส้นใย ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น ๓ ประเภท คือ เส้นใยธรรมชาติ (Natural Fiber) เส้นใยสังเคราะห์จากสารเคมี (Chemical Synthetic Fiber) และเส้นใยสังเคราะห์จากวัสดุธรรมชาติ (Natural Synthetic Fiber) ไปดูกันเลยว่าเส้นใย ๓ ชนิดนี้ มีความแตกต่างกันอย่างไรบ้าง

๑. เส้นใยธรรมชาติ (Natural Fiber)

(๑) ผ้าฝ้าย (Cotton)

โดยส่วนมากเสื้อผ้าทั่วไปในประเทศไทยผลิตจากผ้าคอตตอนหรือผ้าฝ้าย ซึ่งผ้าเหล่านี้นั้นได้ผลิตมาจากเส้นใยของต้นฝ้าย ที่มีกระบวนการผลิต คือ การนำเส้นใยของฝ้ายมาปั่นจนเกิดเป็นเส้นด้าย คุณสมบัติของผ้าชนิดนี้ จะมีความบางเบา สวมใส่สบายแต่จะรีดยาก มีความหด ย้วย แต่ในปัจจุบันมีการพัฒนาให้เส้นด้ายมีประสิทธิภาพที่ดีมากขึ้นในการผลิตเป็นเสื้อผ้า โดยวิธีการดูแลรักษาผ้าคอตตอนก็ไม่ยากสามารถซักกับเครื่องหรือจะซักด้วยมือก็ได้ และยังสามารถรีดโดยใช้ความร้อนที่อุณหภูมิสูงได้อีกด้วย เหมาะสำหรับทำงานประดิษฐ์ทั่วไป เช่น กระเป๋า ถุงผ้า ตุ๊กตา เป็นต้น

รูปที่ ๑.๓๔ ผ้าฝ้าย

(ที่มา : <https://qrqo.page.link/W2cy1>)

(๒) ผ้าไหม (Silk)

ผ้าชนิดนี้ผลิตมาจากใยไหม ซึ่งมาจากโปรตีนของรังไหม แล้วนำมาปั่นให้เกิดเป็นเส้นด้าย เหมือนกับผ้าคอตตอนนั่นเอง ผ้าไหมให้สัมผัสที่นุ่มสบาย เงามาม ไม่ยับง่าย ทนความชื้นได้ดี ปรับตัวได้อุณหภูมิที่เปลี่ยนแปลง และสามารถคงสภาพของผ้าไว้ได้ดี ส่วนการดูแลรักษาอาจจะต้องดูแลเป็นพิเศษ เพราะเวลาซักถ้าหากใช้ผงซักฟอกที่มีกรดแรงจะทำให้ลายเนื้อผ้าเอาได้ จึงควรซักด้วยผงซักฟอกที่มีฤทธิ์อ่อนเท่านั้น เหมาะสำหรับทำงานประดิษฐ์ประเภทของที่ระลึก และของใช้ของตกแต่งภายในบ้าน เช่น กล้องผ้าไหม ดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้าไหม เป็นต้น

รูปที่ ๑.๓๕ ผ้าไหม

(ที่มา : <https://qr.go.page.link/VdzFr>)**(๓) ผ้าลินิน (Linen)**

เส้นใยลินินเป็นเส้นใยธรรมชาติที่มีความแข็งแรง คงทนมากที่สุด แต่ผ้าลินินจะยับได้ง่ายมาก และเวลารีดก็จะเรียบได้ยาก แต่ปัจจุบันมีการพัฒนาทำให้เส้นใยที่ผลิตจากผ้าลินินรีดได้เรียบง่ายขึ้น ผ้าลินินสามารถใช้อุณหภูมิสูงในการซักได้ดี ลักษณะของผ้าลินินมีความมันเงาสวยงาม ผิวจะเรียบแข็ง สามารถดูดซับน้ำได้ดี ซึ่งเส้นใยลินินได้ผลิตมาจากต้นแฟล็กซ์ (Flax) โดยนำมาปั่นแล้วถักทอจนเกิดเป็นผืนผ้าลินิน ในการเก็บผ้าลินินควรม้วนจะดีกว่า เพราะถ้าพับผ้าลินินอาจจะทำให้เส้นด้ายเสียหายหรือเป็นรอยหักจะทำให้ผ้าเสียรูปทรงเหมาะสำหรับทำงานประดิษฐ์ทั่วไป เช่น กระเป๋าผ้า ผ้าม่าน ของตกแต่งภายในบ้าน เป็นต้น

รูปที่ ๑.๓๖ ผ้าลินิน

(ที่มา : <https://qr.go.page.link/1HUui>)**(๔) ผ้าขนสัตว์ (Wool)**

ผ้าขนสัตว์ ส่วนมากจะนิยมนำไปทำเสื้อกันหนาวมากกว่า เพราะคุณสมบัติของผ้าขนสัตว์ คือ สามารถดูดความร้อน และถ่ายเทความชื้นได้ดี ทำให้ขณะที่เราสวมใส่รู้สึกอบอุ่นร่างกาย ส่วนผ้าขนสัตว์ที่นิยมเอามาทำผ้าที่สุด คือ ขนแกะ นำมาปั่นจนเกิดเป็นเส้นด้ายแล้วเอาไปถักทอจนเป็นผืนผ้า เนื่องจากเวลาผ้าขนสัตว์เปียกจะหดตัวมากจึงควรซักทิ้งมากกว่า และเมื่อซักเสร็จควรเก็บไว้ในถุงพลาสติก เพื่อป้องกันมอดเหมาะสำหรับทำงานประดิษฐ์ทั่วไป เช่น ประดิษฐ์เป็นตุ๊กตา หรือเย็บตกแต่งลงบนงานผ้า (งานคัตเวิร์ค) เป็นต้น

๒. เส้นใยสังเคราะห์จากสารเคมี (Chemical Synthetic Fiber)

รูปที่ ๑.๓๗ เส้นใยสังเคราะห์จากสารเคมี

(ที่มา : <https://qr.go.page.link/XmFAe>)**(๑) ผ้าโพลีเอสเตอร์ (Polyester)**

ผ้าโพลีเอสเตอร์มีคุณสมบัติที่คล้ายกับผ้าคอตตอนหรือผ้าฝ้าย เป็นเส้นใยที่มีความยาวนุ่ม เงามัน เบาบาง ยับยาก แต่สามารถดูดความชื้นได้น้อย และเมื่อใส่ไปนาน ๆ เนื้อผ้าอาจจะเป็นขุยได้ เหมาะสำหรับงานประดิษฐ์ทั่วไป เช่น ใช้เป็นซับในกระเป๋าผ้า ผ้าคลุมโต๊ะ คลุมเก้าอี้ เป็นต้น

รูปที่ ๑.๓๘ ผ้าโพลีเอสเตอร์

(ที่มา : <https://qr.go.page.link/y4k4c>)

(๒) ผ้าไนลอน (Nylon)

โดยส่วนมากผ้าไนลอนจะไม่ค่อยนิยมนำมาผลิตเป็นเสื้อผ้า เพราะเวลาสวมใส่จะไม่ค่อยสบายตัวเท่าไร แต่ถ้าหากนำมาผลิตเป็นเสื้อผ้าก็จะมีราคาที่สูงคุณสมบัติของผ้าไนลอนมีความแข็งแรง ทนทานมาก ไม่ยับง่าย เนื้อผ้าสามารถทรงตัวได้ดี ทนต่อเชื้อราและการถูกขูดขีดได้ดี เหมาะสำหรับงานประดิษฐ์เป็นของใช้ในบ้าน เช่น กระเป๋าลูกผ้าไนลอนใส่ของชำร่วย เป็นต้น

รูปที่ ๑.๓๙ ผ้าไนลอน

(ที่มา : <https://qrqo.page.link/HkhBD>)**๓. เส้นใยสังเคราะห์จากวัสดุธรรมชาติ (Natural Synthetic Fiber)****ผ้าเรยอน (Rayon)**

ผ้าเรยอนไม่ได้ผลิตมาจากเส้นใยสังเคราะห์สารเคมี แต่ผลิตมาจากวัสดุธรรมชาติ และได้ผ่านการบวนการทางเคมีถึงท่อนเกิดเป็นเส้น ผ้าเรยอนถูกผลิตขึ้นมาให้มีคุณสมบัติที่เหมือนกับผ้าฝ้าย คือ เนื้อผ้านุ่มมันเงา สามารถระบายความร้อนได้ แต่คุณภาพก็ยังไม่สามารถสู้ผ้าฝ้ายได้ ส่วนมากจะนิยมนำใช้ทดแทนเสื้อผ้าที่ผลิตจากผ้าฝ้าย เพื่อลดต้นทุนการผลิตราคาจึงถูกกว่าเหมาะสำหรับงานประดิษฐ์ทั่วไป เช่น ปลอกหมอน ถูย้อม เป็นต้น

รูปที่ ๑.๔๐ ผ้าเรยอน

(ที่มา : <https://qrqo.page.link/EB9fE>)**๑.๒.๒ โยโฟลีสเตอร์ (ใยสังเคราะห์)**

๑. โยโฟลีสเตอร์แบบแผ่น ลักษณะเหมือนวางใยซ้อนกันหลายชั้นทำให้หนาแน่นน้ำหนักเบา เหมาะกับงานที่ต้องการความนุ่ม โดยเลือกใช้ขนาดความหนาของใยโฟลีสเตอร์ให้เหมาะกับลักษณะของงานประดิษฐ์

(๑) โยโฟลีสเตอร์แบบแผ่น ชนิดน้ำหนัก ๑๒๐ กรัม ลักษณะเนื้อใยจะบาง เหมาะกับผลงานชิ้นเล็ก ๆ ที่ไม่ต้องการคงรูปมาก เช่น กระเป๋าใบเล็ก กระเป๋าเครื่องสำอาง หน้าหมอน

รูปที่ ๑.๔๑ โยโฟลีสเตอร์แบบแผ่น
(ที่มา : <https://qrqo.page.link/LS6b1>)

รูปที่ ๑.๔๒ โยโฟลีสเตอร์แบบแผ่น ชนิดน้ำหนัก ๑๒๐ กรัม

(ที่มา : <https://qrqo.page.link/zEaoh>)

(๒) โยโฟลีสเตอร์แบบแผ่น ชนิดน้ำหนัก ๑๔๐ กรัม เหมาะกับผลงานที่ไม่ต้องการคงรูปมาก เช่น กระเป๋าใบเล็ก ของใส่ดินสอ กล่องทิชชู

รูปที่ ๑.๔๓ โยโฟลีสเตอร์แบบแผ่น

ชนิดน้ำหนัก ๑๔๐ กรัม

(ที่มา : <https://qrqo.page.link/3GdDp>)

(๓) โยโพลีเอสเตอร์แบบแผ่น ชนิดน้ำหนัก ๒๐๐ กรัม เหมาะกับชิ้นงานที่ต้องการ
คงรูปปานกลาง เช่น กระเป๋าปักปัก กระเป๋าสะพาย

รูปที่ ๑.๔๔ โยโพลีเอสเตอร์แบบแผ่น ชนิดน้ำหนัก ๒๐๐ กรัม
(ที่มา : <https://qrqo.page.link/AyrLa>)

(๔) โยโพลีเอสเตอร์แบบแผ่น ชนิดน้ำหนัก ๒๕๐ กรัม เหมาะกับชิ้นงานที่ต้องการ
คงรูปสูง เช่น กระเป๋าใบใหญ่ กระเป๋าถือ

๒. โยโพลีเอสเตอร์ปั่นฟู (โยฟู) สำหรับใส่หมอน ตุ๊กตา และใส่งานตกแต่งต่าง ๆ

รูปที่ ๑.๔๕ โยโพลีเอสเตอร์ปั่นฟู (โยฟู)
(ที่มา : <https://qrqo.page.link/Rfhyi>)

๑.๒.๓ ผ้าสักหลาด

ผ้าสักหลาดสามารถแบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ

๑. ผ้าสักหลาดหน้าเดียว (ผ้ากำมะหยี่) เป็นผ้าชนิดเดียวกับที่ใช้ปูโต๊ะสนุก

๒. ผ้าสักหลาดสองหน้า ผ้าชนิดนี้นิยมนำมาใช้ทำงานฝีมือ สามารถแบ่งได้เป็น ๒ ประเภท คือ

(๑) ผ้าสักหลาดสองหน้าแบบนี้ผลิตจากโอะคลิลิก (Acrylic) เนื้อผ้ามีลักษณะนุ่ม
นวลสัมผัส ดังนั้น จึงเหมาะกับการทำตุ๊กตา ของเล่นเด็ก

ความหนาของผ้าประเภทนี้ จะหนาประมาณ ๑.๒ - ๑.๔ มิลลิเมตร

(๒) ผ้าสักหลาดสองหน้าแบบแข็ง ผลิตจากโพลีเอสเตอร์ (Polyester) เนื้อผ้าจะมีลักษณะ
แข็งและเนื้อแน่น จึงเหมาะกับการทำกระเป๋า ของใส่มือถือ

ความหนาของผ้าประเภทนี้มีทั้ง ๑ มิลลิเมตร ๒ มิลลิเมตร ๓ มิลลิเมตร (ส่วนใหญ่
จะเป็นแบบ ๑ มิลลิเมตร)

ข้อดีของผ้าสักหลาด

★ ขอบของผ้าไม่หลุดร่อนเวลาทำงาน
ฝีมือ จึงไม่จำเป็นต้องเย็บขอบผ้า ดังนั้น จึงเหมาะ
กับมือใหม่หัดเย็บ

★ ด้วยคุณสมบัติของเนื้อผ้าสักหลาด
จะมีความสวยงาม น่ารัก ซึ่งเป็นสิ่งที่โดดเด่น
ต่างจากผ้าประเภทอื่น ๆ

ข้อเสียของผ้าสักหลาด

★ เมื่อถูกเสียดสีมาก ๆ ผ้าจะเป็นขุย
ดังนั้น จึงไม่สามารถซักและขัดแรง ๆ ได้ แต่ถ้า
เปื้อนเพียงเล็กน้อยสามารถแช่น้ำและขัดเบา ๆ ได้

★ ไม่ค่อยมีตลาดให้เลือกมากนัก
ส่วนใหญ่นิยมเป็นสีพื้น

รูปที่ ๑.๔๖ ผ้าสักหลาด
(ที่มา : <https://qrqo.page.link/iVv9Z>)

๑.๒.๔ ไหมปัก

ไหมปัก มีคุณสมบัติที่เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางในกลุ่มคนรักงานเย็บปักถักร้อย เป็นไหมที่สามารถแยกออกเป็น ๖ เส้นเล็ก ๆ ได้ จับกลุ่มสี่สาย หลายสโตร์ ราคาไม่แพง ในการปักจะใช้จำนวนเส้นไหมไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับผ้าและผู้ออกแบบ ผลิตจากฝ้ายอียิปต์ ๑๐๐% จึงมีความนุ่มและมันเงา

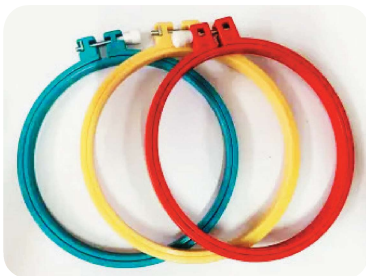

รูปที่ ๑.๔๗ ไหมปัก

(ที่มา : <https://qr.go.page.link/zZ429>)

๑.๒.๕ สะตึง

สะตึงใช้สำหรับชิงผ้าให้ตึงขณะปักผ้า คุณภาพสะตึงมีอยู่หลายเกรด หลายขนาด มีราคาแตกต่างกันด้วย ยิ่งทำจากวัสดุดีก็จะมีราคาแพง ถ้าเลือกซื้อของถูกก็จะได้คุณภาพตามราคา ซึ่งสามารถใช้งานได้เหมือนกัน แต่ไม่ค่อยมีประสิทธิภาพมากนัก โดยเฉพาะสะตึงไม้ควรดูขอบด้านในว่ามีความเรียบเนียนปราศจากเสี้ยนไม้ ไม่เช่นนั้นเวลาเอามาใช้งานเสี้ยนจะปักมือได้ ขนาดของสะตึงก็มีความสำคัญเช่นกัน ควรเลือกซื้อเก็บไว้อย่างน้อย ๓ ขนาด คือ เล็ก/กลาง/ใหญ่ เพื่อเอาไว้ใช้กับงานผ้าที่มีขนาดแตกต่างกันออกไป

รูปที่ ๑.๔๘ สะตึง

(ที่มา : <https://qr.go.page.link/Qgdrw>)

๑.๒.๖ ปากกาเขียนผ้า

๑. ปากกาเขียนผ้าสีฟ้า ใช้สำหรับวาดเส้น สามารถซักออกได้ด้วยน้ำ เหมาะสำหรับใช้วาดแบบบนผ้า พลาสติก ไม้ กระดาษ เหมาะสำหรับงานเย็บ งานวาดเส้น หรืองานควิลท์ Quilt ปากกาเขียนผ้าสีฟ้าเหมาะกับการเขียนลงบนผ้าสีขาวหรือสีอ่อน หากผ้ามีสีเข้มจะเห็นสีของปากกาไม่ชัดเจน

๒. ปากกาเขียนผ้าสีม่วง ใช้สำหรับวาดเส้น ใช้ลอกลายหรือขีดเส้นที่ติดนาน ๆ และเส้นที่เห็นชัด จะอยู่ได้ ๑-๒ วัน เส้นที่เขียนจะระเหยเองโดยอากาศ ถ้าต้องการให้ระเหยเร็วขึ้นใช้น้ำฉีดพรมที่ผ้า เหมาะสำหรับงานเย็บงานวาดเส้น หรืองานควิลท์ Quilt ปากกาเขียนผ้าสีม่วงเหมาะกับการเขียนลงบนผ้าสีขาวหรือสีอ่อน หากผ้ามีสีเข้มจะเห็นสีของปากกาไม่ชัดเจน

รูปที่ ๑.๔๙ ปากกาเขียนผ้า

(ที่มา : <https://qr.go.page.link/Yb7gD>)

๑.๒.๗ ขอล็กเขียนผ้า

ขอล็กเขียนผ้า มีหลากหลายรูปแบบทั้งแบบแท่งสี่เหลี่ยมและสามเหลี่ยม ใช้สำหรับขีดเส้นเพื่อตัดผ้า ขอล็กมีทั้งหมด ๔ สี คือ สีเหลือง สีฟ้า สีแดง และสีขาว เลือกให้เหมาะกับสีผ้า ผ้าสีอ่อนควรใช้ขอล็กสีเข้มจะเห็นเส้นชัดเจน ส่วนผ้าสีเข้มควรใช้ขอล็กสีอ่อน และหากต้องการลบเส้นที่วาดให้ปัดขอล็กออกให้เรียบร้อย

รูปที่ ๑.๕๐ ขอล็กเขียนผ้า

(ที่มา : <https://qr.go.page.link/mMeCX>)

๑.๒.๘ ขอลูกกลิ้ง

ขอลูกกลิ้ง เหมาะสำหรับขีดเส้น ใช้สะดวกไม่ต้องเหลาเป็นแท่งคล้ายดินสอจับถนัดมือ ข้างในมีผงขอล เวลาขีดเส้นบนผ้าผงขอลก็จะออกมาที่ปลายลูกกลิ้งเส้นที่ได้จะเป็นเส้นประ ควรเลือกสีขอลให้เหมาะกับสีผ้า ผ้าสีอ่อนใช้ขอลสีเข้มจะเห็นเส้นชัดเจน ส่วนผ้าสีเข้มใช้ขอลสีอ่อน ๆ และหากต้องการลบเส้นที่วาดให้ปัดออกให้เรียบร้อย

รูปที่ ๑.๕๑ ขอลูกกลิ้ง

(ที่มา : <https://qrqo.page.link/2fXEg>)

๑.๒.๙ ดินสอสีเขียนผ้า

ดินสอสีเขียนผ้า มีหลายชนิด ดังนี้

ชนิดที่ ๑ ดินสอเขียนผ้าแบบปกติ มี ๓ สี สีขาว สีชมพู สีฟ้า ใช้งานสะดวก ชักออกได้ง่าย สามารถใช้แปรงตรงปลายด้ามปัดออกได้หรือชักออกได้ด้วยน้ำ (ห้ามรีดก่อนซัก เพราะความร้อนจากการรีดจะทำให้สีติดอย่างถาวร)

ชนิดที่ ๒ ดินสอเขียนผ้าสีขาว เหมาะสำหรับใช้ร่างแบบบนผ้าสีเข้ม สามารถชักออกด้วยน้ำได้ เหมาะสำหรับงานเย็บ งานวาดเส้น หรืองานควิลท์ Quilt

ชนิดที่ ๓ ดินสอเขียนผ้าสีเงิน ใช้สำหรับเขียนผ้าและร่างแบบบนผ้าที่มีสีเข้ม สามารถชักออกด้วยน้ำได้ เหมาะสำหรับงานเย็บ งานวาดเส้น หรืองานควิลท์ Quilt

ชนิดที่ ๔ ดินสอลอกลายบนผ้า (สีแดง)

ใช้ออกแบบหรือวาดลงบนกระดาษ ไข รีดทับด้วยเตารีด ความร้อนจากเตารีดจะทำให้ลายเส้นดินสอติดลงบนผ้า เหมาะสำหรับงานตกแต่ง งานเย็บ การเพนท์ลายบนผ้า และงานฝีมืออื่น ๆ

รูปที่ ๑.๕๒ ดินสอสีเขียนผ้า

(ที่มา : <https://qrqo.page.link/gYyBK>)

สรุป

การเลือกใช้งานอุปกรณ์และเครื่องมือในงานผ้า การดูแลรักษาเครื่องมือและอุปกรณ์การตัดเย็บที่ถูกต้องเป็นสิ่งที่จะช่วยให้งานตัดเย็บมีความละเอียดเรียบร้อย รวดเร็ว และได้ผลงานดีมีประสิทธิภาพ เป็นสิ่งสำคัญที่ขาดไม่ได้ ผู้ประดิษฐ์จะต้องให้ความสำคัญ ต้องศึกษาการใช้งานให้ถูกต้อง การดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพดีพร้อมใช้งาน ฝึกปฏิบัติให้มีทักษะความชำนาญ เพราะงานตัดเย็บต้องใช้ฝีมือมีความละเอียดเรียบร้อย มีความประณีตเป็นหลักสำคัญ การดูแลรักษาและเก็บรักษาเครื่องมือเป็นคุณลักษณะที่ดีของช่างผ้า ดังนั้น ผู้ประดิษฐ์จึงควรรู้จักวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อการเลือกใช้ให้เหมาะสมตามชนิดของงานและดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพที่ดี เพื่อประสิทธิภาพในการใช้งานที่ดียิ่งขึ้น

[illegible]

คำถามหน่วยการเรียนรู้ที่ ๑

วัสดุและอุปกรณ์ในงานประดิษฐ์จากผ้า

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

๑. การศึกษาหลักการใช้เครื่องมือ วัสดุและอุปกรณ์มีความสำคัญอย่างไรต่อการประดิษฐ์และสร้างสรรค์ผลงานบ้าง
๒. ผ้าฝ้าย ผ้าไหมและผ้าลินินมีความแตกต่างกันอย่างไร และผ้าแต่ละชนิดสามารถนำไปประดิษฐ์งานผ้าประเภทใดได้บ้าง
๓. ผ้าสักหลาดแบ่งเป็นกี่ชนิด แต่ละชนิดมีคุณสมบัติแตกต่างกันอย่างไร และเหมาะสำหรับการประดิษฐ์อะไรบ้าง

แบบทดสอบประเมินตนเอง

ให้นักเรียนสแกน QR Code
เพื่อทำแบบทดสอบประเมินตนเอง
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑